

Vlaar, dat opeens in volle vlam kan staan. Vlaar, dat met één vonk in vuur kan ongeteet. Als vlaar zonder verweerkracht tegen de vonk. Zoo er geen bluswater jilings komt, op eenmaal weg en verloren.

Wie vlaar op zijn zolders heeft, is o, zoo voorzichtig met licht, en past wel op dat er geen vuur bijkomt. Het is hem als een kruittoren. Met één vonk kon alles weg zijn.

En nu zoo is ook uw hart, en daarom be- taamt ook u zoo het uiterste der voorzichtigheid.

Of erger nog, eens komt de ure, dat al uw voorzichtigheid u niet meer baten zal.

Die ure, waarvan Jesaja roept: dat vlaar en vonk zal branden, en dat er niemand is die blusschen kan.

De vreeslijke ure van de sonuitblusscheijg- vuer', dat eeuwige vuer in de buitenste duis- ternis. Geen vlam, maar een eindeloos donkere walm.

En daarom, wat we u bidden, speel niet met dat vuur, en doe er niet met niet spelen. De milt van die vreeslijke vonk is zoo ontzettend.

En opdat in die ure, die komt, uw ziel voor die vernieling gevrijwaard blijve, zoek om- ringing te worden door de wateren die blusschen kunnen, nu nog in het heden der genade.

Wie wonen mag aan de wateren des levens, op dien heeft dat vuur dan geen vat.

Dien deert het niet.

Die zal van verre dien vreeslijken gloed aan- zien, maar hem zal geen haer gezegd worden. O, Wel u, zoo ge de reuke der frische wateren nu reeds van verre reikt, zoo ge den Blusscher van het vuur der zonde kent, en de Heere als een schild en rondas om u is geworden.

Dan wordt, wat hier vlaar was, daar als di- mant en als robijnen en de kloze zal te breed zijn, geen vonk zal kunnen overspatten, en uw ziel zal opbloeien en wassen in uw Heere.

KUYPER.

Amsterdam, 1 Juli 1887.

Wat terstond te doorzien viel voor wie niet wilens blind was, komt nu reeds uit: De Syn- odale Hierarchie is met de afsnijding der Doleerenden nog volstrekt niet uit het gemeen.

De logica van haar valsche beginsel blijft doorspoken.

Reeds nu is aan de Classicale Genootschaps- kerker door den heer J. van Loon van Kims- werd, dit volgend adres aan de Genootschaps- synode ter inzending aanbevolen:

De classis van overwegende, dat tegenover het doleerend zich noemend deel der Ned. Herv. Kerk krachtens de thans vigeerende reglementen der kerk niet anders gehandeld kan worden dan door de hogere kerke- besturen voor het tegenwoordige geschied;

Overwegende, dat demietogenstaande dat voort- durend ontzeten van angst en lijnstrakheid om over- tredingen, die in ieder geval met geloofswaardigen in nauw verband staan, les zeer droevig is en geen ander gevolg kan hebben, dan dat de eerbied voor het kerkelijk en godsdienstig leven hoe langer zoo meer ondermijnd wordt;

Overwegende, dat de grondoorzaak, waarmede in den laatste tijd zooveel troebelen zijn ontstaan en voort het vervolg nog zooveel andere ellende kan voortspuiten, zéén en alleen gelegen is in den ge- dwongen samenhang van gemeenten en deelen van gemeenten, die in opvatting van den godsdienst zoo sterk uiteenloopen;

Overwegende, dat op alle welgeinden, tot welke godsdienstige richting ook behoorende, de verplich- ting rust niet striktelijk weg te nemen, waardoor de Ned. Herv. Kerk vernietigd wordt een instru- ment te zijn tot bevordering van den godsdienst;

Overwegende, dat dit striktelijk voorgoed zou wegeenomen zijn, indien in de reglementen der kerk een wet werd opgenomen regende de uit- treiding van gemeenten en, onder vast te stellen waar- waarden, ook van gedeelten van gemeenten met het kerkverband, met behoud van eerbiedwaardige voorrechten, en onder waarborg, dat alle afzeten tot godsdienstige doeleinden zullen worden aangevoerd;

Overwegende, dat het Koninklijk besluit van 10 Sept. 1853 (Staatsbl. no. 102, Art. 1 al. 3, de ge- legenheid opent om in overleg met de hogere rege- ring tot zulk een wet te komen;

Overwegende, dat reeds in 1853 een voorstel da- rinne in niet weinige classicale vergaderingen bij tal van personen van verschillende richting een op- pend oer vond en door de Synode aan de Syno- dale commissie ter nadere overweging is aangebo- den, maar sinds door de Amsterdamse troebelen op den achtergrond is geraakt;

Overwegende, dat wel door het voorhanden zijn van zulk een wet op de uitbreiding der Ned. Herv. Kerk een zware proef zou hebben te doormaken, maar ter andere zijde op goeden grond op de machin der traditie mag worden gebouwd, ten gevolge waar- van niet dan om zeer dringende en dan ook inner- lijke noodzakelijke redenen zal worden losgelaten wat zooveel eeuwen verbanden was;

Overwegende, dat blijkens de geschiedenis van den godsdienst reeds meere groepingen zich vormden, hetwelk in den regel voor de onderlinge partij met zeker mateelichheid gepaard gaat, maar dat voor een tijd uit de erkenning van het onblij- dige daarvan, de redelijke verplichting geboren wordt dergelijke onrechtmatigheid voor het vervolg on- mogelijke te maken;

Overwegende, dat ook de Staat geacht kan worden bij een genode onvolledigheid van het kerkelijk sta- tutek het grootste belang te hebben en daarom met grond op zijn medewerking gerekend mag worden;

Geelt aan de Synode kennis van deze hare ge- voelens, er ten sterkste op aandringende om in de hier aangegeven richting de oplossing van het kerk- elijk vraagstuk te zoeken en op de haar meest ge- schikt voorkomende wijze het tot stand komen van zulk een wet voor te bereiden.

Opmerkelijk is in dit adres vooral, dat reeds nu de zedelijke krenking der Doleerenden onver- bloemde afkeuring vindt.

En nog opmerkelijker is het, dat, naar de *Her- vorming* meedeelt, op de *Albamaische Prodi- kantenvergadering* in geheel gelijken zin geoor- deeld werd.

Op den Universiteitsdag is ook dit jaar een meeting gehouden.

Een meeting niet over alle denkbare onder- werpen, maar over een bepaald onder- werp.

Over dit bepaalde onderwerp niet in va- gen zin, maar over bepaalde stellingen, dit onderwerp rakende.

En dat wel over stellingen die niet pas op de meeting werden meegedeeld, maar vooruit bekend waren gemaakt.

Is het nu juist gezien of niet, dat wie bij zulk een debat het woord wil vragen, het alleen vragen mag voor of tegen die be- paalde stellingen?

En zoo dit waar is, gaat dan niet buiten de orde, wie op zulk een meeting uitslui- tend een geheel ander onderwerp als hoofd- punt ter sprake brengt?

Toch deed Ds. Littooy dit.

Geheel buiten de stellingen om, kwam hij de vraag bespreken, in hoeverre een Theologische faculteit al dan niet van de kerk moet uitgaan.

Hem kon dus niet anders dan van kort beschied gediend worden.

En nu, nu bij hem de fout was dat hij buiten de orde ging, komt hij én in de *Zeeuw* én in de *Bazuin* zich beklagen.

Dit nu is onredelijk.

Dit mag hij niet.

Eenvoudig omdat zoomin hij als iemand boven de wet staat.

Voor het overige is ook heel zijn betoog in zijn conclusie onjuist.

Een Theologische faculteit staat niet op zichzelf, en kan niet anders bestaan dan als deel van een Universiteit. Het woord zelf van faculteit bewijst dit.

Een Theologische faculteit kan dus ook niet los naast de vier overige faculteiten worden geplaatst of er aan worden gehecht, maar moet er organisch uit gegroeid zijn.

En het eenige wat noodzakelijk is en ook onzerzijds steeds is toegegeven, is, dat ook bij een Universiteit, dat deel der Hooge- school, dat aan de Godgeleerdheid gewijd is, noodzakelijk en naar goddelijk recht in verband moet staan met de kerk.

In de *Boodschapper* werd kort geleden aanmerking gemaakt op een gebed.

Niet alsof dit gebed op zichzelf of min eerbiedig of min smekend of op valschen grond neergelegd ware geweest, maar wij de voorganger bij dit gebed den uitgang der broeders in 1834 voorbij was gegaan.

Dit vatten we niet recht.

Gelijk ieder weet, is er sedert 1816 aan- houdend protest en verzet geweest tegen de invoering der Synodale organisatie.

De Classis van Amsterdam, Schotsman, Molenaar, de Kerkeraad van Axel en elders, De Cock van Urum, Van Velzen, Brummellamp, Kohlbrügge, Ledeboer, Bud- dingh, Witteveen, Van Dijke, Kocken van Moerdijk, en nu de Doleerenden, ze hebben zich allen, zonder onderscheid, uit beginsel tegen deze Synodale Hierarchie gesteld, en in zwakheid en ieder op zijn eigen wijs, onder veel smaad, en soms onder vervol- ging, altoos met opoffering van veel dat hun lief was, de cere van Koning Jezus weer in zijn kerk zoeken op te richten.

Maar is dit nu oorzaak, om steeds den eisch te stellen, dat een ieder gedurig het verzet, waarbij wij persoonlijk het naast betrokken waren, gedenken zal?

Bestond er onzerzijds eenige zucht, om een dezer bewegingen te miskennen, dan begrepen we dit nog.

Maar gelijk men weet is dit niet zoo.

Integendeel, rusteloos hebben we weer en altoos weer met dank en innerlijke ver- heuging het feit erkend, dat de Heere op allerlei wijs getuigen voor zijn Naam en eer verwekt had; en wat bij name de getuigen van 1834 betreft, is keer op keer onomwonden door ons uitgesproken, dat we, hadden we destijds geleefd, geen oogenblik zouden ge- aarzel hebben, om met op te treden.

Wat wil men dan meer?

Men zal toch niet van ons eischen, dat we daarom de kritiek der beginselen nalaten, waar het geldt niet Gods heerlijkheid in het verwerken van zijn getuigen, maar op een en ander in betgeen die getuigen des Heeren daarna op menscheelijke wijze oordeelden te mogen en te moeten doen.

Ook onze broeders van 1834 willen dit immers niet?

Ook hun immers is het er alleen om te doen, dat niet hun naam, maar de Naam des Heeren geloofd worde, en geen hunner zal immers den eisch stellen, dat wie ook, omdat Hij God den Heere looft voor de verwekking van zijn getuigen, daarom ook al het bedrijf dezer getuigen onvoorwaarde- lijk loven zal?

Welnu, bijaldien dit zoo is, en de god- vruchtigen onder deze broeders willen het zelve niet anders, waartoe dan deze rust- looze klacht over miskenning?

Er is toch geen onfeilbaarheid onder menschen.

Feiten zijn ook door hen begaan.

En juist hoe gereeder en ootmoediger zij hier zelve voor uitkomen, hoe krachtiger ze toonen zullen, dat ze door genade geleid wierden en nog worden.

Met ingenomenheid komen we nogmaals terug op wat J. H. D. in het *Chr. Weekbl.* over de Gereformeerde kerkevereeniging schrijft.

Volkomen en van heeler harte en onbe- wimpeld stemt hij toe, dat een soort *Be- sturen* zooals het Synodaal Genootschap invoerde ongereformeerde zijn en door Gods Woord worden geroepen.

Hierover, zoo roept hij uit, zijn alle Gereformeerden het eens, en zij zeggen allen uit één mond: "Weg met zulk een Hierarchie in de kerk, waar Jezus Christus het eenige Hoofd is en zijn Woord alleen heerschen mag!"

Slechts oppert hij nog ééne bedenking en vraagt of dit nu behoort te beletten, dat men de hogere of meerdere vergade- ringen der kerken die in Classis en Synode saamkomen den titel van *Besturen* gunne.

Met J. H. D. is het daarom zoo aange- naam polemiseren, omdat ge in zijn woord steeds den broeder herkent, alle schampere toon gemist wordt, en hij logisch redeneert.

O, Dat toch allen dit deden.

Het bouwt het Godrijk zooveel meer dan al die opruisende hartstocht. J. H. D. en Wielenga zijn in dit opzicht veel 'vro- mer' dan vele andere disputanten. Althans zoo men met ons van oordeel is, dat harde en bittere woorden en onlogisch redeneren onder broeders onvroem is te achten.

Mogen we daarom op even bezadigden en broederlijken toon dan J. H. D., in wien elk lezer onzen vriend Donner her- kent, op zijn vraag het volgende in over- weging aanbieden.

1. Een Kerkeraadsvergadering staat niet op één lijn met een Classicale en Syno- dale. Ze is van andere natuur.

Het verschil tusschen beide ligt hierin, dat de Kerkeraad niet is de geconcentreerde kerk, maar een college van over de plaats- lijke kerk door den Koning der Kerk aan- gestelde ambtsdragers.

Aan deze ambtsdragers gaf de Koning der Kerk besturende last en macht, en zij vormen in hun college dus metterdaad een bestuur.

Daarentegen berust de macht en de au- toriteit waarmee de vergaderden in een Synode handelen volstrekt niet daarop dat deze Synodale leden, in ondscheiding van hun medebroeders door den Koning met eenige macht bekleed zijn, maar uitsluitend hierop, dat ze opkomen als representanten der kerken. De Credentiebrief, dien we on- lanks meedeelden, sprak het duidelijk uit: "alsot alle onze kerken elk in het bijzon- der tegenwoordig waren."

2. De kerk is geen republiek, maar een absolute Monarchie. Ze leeft onder een Koning. Er kan dus in de kerk nergens op eenig deel van haar terrein een Bestuur aanwezig zijn, of die Koning moet het heb- ben ingesteld.

Dit nu is wel het geval met den Kerke- raad. Niet met de meerdere vergaderingen.

3. Hiermede is volstrekt niet ontkend, dat de "meerdere vergaderingen" (onze vaders spraken nooit van hogere verga- deringen) zeggenschap over de enkele ker- ken bezitten, maar dit zeggenschap vloet niet voort uit een haar verleende hoogte of opperste bestuursmacht, maar uitsluitend daaruit, dat het lid of de deelen zich te regelen hebben naar het geheel, voor zoover dit geheel werkt uit de Wet des Konings, d. i. uit het Woord.

4. Wil men nu ook dit zeggenschap der meerdere vergaderingen *besturen* noe- men, zoo zou dit op zich zelf een voor- despel zijn, dat onschuldig kon wezen. Maar om het gebeurde van 1816 durven we dit niet aan.

Was er geen wolkje aan de lucht, was er van dien naam "Besturen" geen schan- delijk en ergelijk misbruik gemaakt, we zouden zwijgen.

Maar nu onder dien naam "Besturen" zoo gruwelijk tegen onzen Koning gere- belleerd is, en die rebellie nog voortduurt, en de naam "Besturen" toch slechts in overdadigheden en in oneigenlijken zin van de "meerdere vergaderingen" kan gebezigd, nu is die naam "Besturen" voor ons met zwarte kool geteekend, nu stuit ze ons tegen de borst, en verzoeken we vriendelijk aan onze broeders, dat ze ons toch niet dwingen willen, dien gehaten naam over te nemen, maar ons toestaan dien te mijden als de oorzaak van veel kwaad.

Toen we onlangs melding maakten van een zeer zonderling gevoelen door den heer Hattink over de invoering der organisatie van 1816 geuit, als zou ieder Christen daarnaar deswege reeds gehoorzaamheid ver- schuldigd zijn, omdat ze ingevoerd was door een koning "bij de gratie Gods", voegden we er bij dat deze opinie verdedigd was in de *N. Zwolsche Courant*.

Hier tegen diende de redactie van dit blad echter een vriendelijk protest in, en ver- klaarde niet te vatten, welk artikel uit haar blad we daarbij op het oog hadden.

Dit noopte ons tot een onderzoek, dat, daar we niet alle bladen bewaren kunnen, eenigen tijd nam.

Nu echter is de zaak opgehelderd. Het door ons gewraakte artikel is niet uit de *N. Zwolsche Courant*, maar uit de oude *Zwolsche Courant* van 17 Mei j.l.

Het droeg ten titel: *De Kerkorde van Dordrecht* en ving aan met deze woorden:

Na zeventien jaren — treffende overeenkomst met den duist' der Babylonische gevangenschap — levende onder de organisatie, ingevoerd door eenen Koning *bij de gratie Gods*, desavoeert een deel der Ned. Herv. Kerk, en juist zij, die ten aanzien van het koningschap het hoogst deze gratie Gods opheffen, het gezag van het door den Koning in 1816 ingevoerd reglement, om terug te keeren tot menscheelijke vonden, tot het gezag dat uit menschen over menschen werd begerd, tot de kerkenordening van Dor- drecht van 1619.

Het was onderteekend door Mr. R. E. Hattink van Almelo.

Daar het blad zoek was, citeerden we uit onze herinnering, en gelijk nu blijkt, volkomen juist wat inhoud en naam be- treft, maar met deze twee vergissingen, dat het de *Oude* in ste van de *Nieuwe* Zwolsche was, en niet Ds. maar Mr. Hattink het schreef.

De opinie wordt, nu ze van een jurist is, er nog te sonderling en te onverklaar- baarder door.

KUYPER.

Agendum

VOOR HET

Synodaal Convent der ontkomene Gerefor- meerde Kerken in Nederland.

Door den Kerkeraad van Voorthuizen, naar Rot- terdam sadmegeropen tegen 28 Juni 1887.

Art. 1. Een der afgevaardigden van den Kerkeraad te Voorthuizen opent de vergadering te tien ure precies, en gaat voort in den gebede, om den zegen des Heeren over dit Convent af te smeken.

Art. 2. De tijdelijke voorzitter benoemt een Commissie van zes leden, om de Credentia- len en Instructie, die reeds ingekomen zijn, of alsnog inkomen mochten, in ontvangst te ne- men, die na te zien en daarover te rapporteren.

Art. 3. De tijdelijke voorzitter noodigt de Commissie van het Agendum uit, om bij monde van haren voorzitter, Dr. A. Kuyper, het Agendum ter tafel te brengen, en voorts de noodige voorstellen te doen tot regeling der vergaderingen en werkzaamheden.

Art. 4. De tijdelijke voorzitter stelt alsnu aan de orde, de benoeming uit de stemheb- bende broeders van een Praeses, twee Asses- soren en twee Scribae of Actuarii.

Art. 5. Deze gekozen broeders treden op, en de gekozen Praeses neemt de leiding der vergadering over.

Art. 6. Regeling van de presentielijst en toe- gangskaart; en regeling van de opgave aan de pers.

Art. 7. Mededeeling van wat voor de leden persoonlijk van aangelang mocht zijn, tenzij dit reeds bij Art. 3 mocht zijn afgedaan.

Art. 8. Eerste deel van het rapport over de Credentia- len, en vasteling van de rol der stem- hebbende leden.

DEEL II. Regeling van het verband der Kerken.

Art. 9. Alsnu komt aan de orde het eerste vraagstuk, aldus luidende: Aangezien de Kerken Christi naar eisch van Gods Woord gehouden en verbonden zijn, niet elk op zich zelve, maar in onderling verband met elkander te leven, zoo wordt gevraagd, op welken voet de nu ontkomene Kerken zulk een verband nu reeds regelen kunnen? Of zulk een verband der Kerken, met het oog op de vele Gerefor- meerde Belijders en Kerkelijke groepen, die thans nog onder de Synodale Hierarchie bleven of eigene formatie zochten, al dan niet slechts een voorlopig karakter zal dragen? Welke de tekenen zijn, waardoor zulk een voorlopig Kerkverband van een duurzaam Kerkverband onderscheiden is? En eindelijk, door welke termen en door welken naam men dit karakter van het Kerkverband, ter afsnijding van alle misverstand, duidelijk kan aangeven?

Art. 10. Besluit het Convent tot regeling van het Kerkverband over te gaan, dan komt in de tweede plaats de vraag aan de orde, hoe- danig de *samenvoeging der Kerk* bij dit verband zal zijn. Naar de Oude Classicale en Provincia- le *samenvoeging* van vóór 1816? Naar de Classi- cale en Provinciale *samenvoeging* van na 1816, gelijk die nu is? Alleen naar Classicale of ook naar Provinciale *samenvoeging*? Of en hoe Classen kunnen gecombineerd worden, zoo daarin voornamelijk te weinig Kerken zijn, om zelfstandig te handelen? Hoe danig deze com- binatie zullen zijn? Of het niet goed ware ter- stond door de Kerken uit elke Provincie deze combinatie aan het Convent te laten voorstellen?

Art. 11. Ten derde zal alsdan te beslissen zijn, welke Kerk voor elke Classis of voor elke Combinatie van Classis op zal roepen? Indien er ook tot het houden van Provinciale Vergaderingen van meerdere Classen besloten werd, welke Kerk deze vergaderingen zal saamroepen? Hoeveel malen des jaars deze Vergaderingen saam zullen komen? Hoe de kosten van deze Vergaderingen zullen bestre- den worden? En eindelijk hoe men geraken zal tot de onderlinge visitatie der Kerken.

Art. 12. Na regeling van deze aangelegenheden, zal men voor de vraag komen te staan: Of, hoe en wanneer er wederom een *generale* Verga- dering van alle ontkomene Kerken zal saam worden geroepen? Of voor zulk een Ver- gadering de naam zal worden aangevo- men van Voorloopige Synode der Doleer- ende Gereformeerde Kerken? Van wie de oproeping voor deze Synodale Vergadering zal uitgaan? Wie en op welke wijze naar deze Synodale Vergadering zullen afvaardigen? De Kerken afzonderlijk? Of de Kerken Classiaal bij- eengevoegd? Of de Kerken Provinciaal saam- genomen? Waar deze Synodale Vergadering zal worden gehouden? Wanneer? Hoe de kos- ten te bestrijden?

Art. 13. Hiernit vloet voort, de ontbinding en het ontzag van het Bureau van het Con- gres, en later de benoeming van Synodale De- putaten voor de afdoening van wat door het Synodaal Convent hun mocht worden opge- dragen.

Art. 14. Keuze van een orgaan voor het doen van mededeelingen omtrent de Kerken en de "meerdere Vergaderingen".

DEEL III. Nog niet of nog slechts gebrekkiglyk ontkomene Kerken.

Art. 15. Aangezien in onderscheidene Kerken nog slechts enkele geloovigen van hun liefde voor de zuivere Religie en de zuiverder Kerk- regering lieten blijken, zonder dat zij naar het ambt der geloovigen voornamelijk tot de benoe- ming van Opleiders en Armverzorgers overgin- gen, zoo wordt gevraagd: hoe deze "beginsels van Kerken", gelijk onze vaders ze noemden, tot vaster staat te brengen zijn? Of tijdelijk enkele geloovigen in onderscheidene dorpen zich hietoe combineren kunnen? Of deze com- binatie zijn moet: de formatie eener plaatselijke Kerk in één dorpe, waarbij de andere dan toe- treden? Of één Kerk saamgevoegd uit meere- dere dorpen? Of wel een combinatie van zoo- vele Kerken als er dorpen zijn? En eindelijk hoe in dit geval de saamstelling van den Kerke- raad tot stand moet komen?

Art. 16. Overmits in tal van Kerken nog vele geloovigen zijn, die alsnog voor het her- stand nemen der reformatie trugdeinen, zoo wordt gevraagd, welke middelen de Classen kun- nen aanwenden, om onder deze aarzelende broe- deren het werk der reformatie door te zetten.

Art. 17. Naardien ook in vroegere jaren en buiten verband met de jongste gebeurtenissen, in onderscheidene steden en dorpen enkele groepen Gereformeerde belijders onder het juk der Synodale Hierarchie zijn uitgegaan, zonder tot voorloopige vaste Kerkelijke instelling te geraken, zoo wordt gevraagd, op welke wijze deze groepen tot vaster staat en met de ont- komene Kerken in verband zijn te brengen.

DEEL IV. Verband met geloovigen, die reeds vroeger het juk der Hierarchie afwierpen, en zich voorhands op eigen voet hebben ingericht.

Art. 18. Dewijl reeds sedert lang onderschei- dene malen een deel der geloovigen tegen de aanranding van Jezus Koninklijke Heerschappij door de Synodale Hierarchie in verzet is ge- komen, en reeds sedert 1834 meerdere groepen dezer broeders, zelfs op uitgebreide schaal, tot Kerkelijke regeling zijn overgegaan, zoo wordt gevraagd, welke weg moet worden in- geslagen, om met deze groepen tot vereeniging te geraken, en alsoo het optreden in wel ge- oordend verband van alle Gereformeerde Kerken in deze landen voor te bereiden?

Art. 19. Deze vraag eischt afzonderlijke be- spreking ten opzichte van hen die saamleven onder den naam van de "Christelijke Gerefor- meerde Kerk in Nederland", ingevolge het Reglement van 1865, de groep van Ds Lede- boer enz. enz.

Art. 20. Ingelijks afzonderlijk ten opzichte van de groep, tot wier optreden het woord en het werk van wijlen Ds. Ledeboer den stoot gaf.

Art. 21. En insgelijks afzonderlijk ten aanzien van de groepen die zich hier en daar als "vrije kerk", "vrije gemeenten", of nog voorbestaande "kruiskerk" openbaarden.

DEEL V. Verband met de Gereformeerde Kerken buiten onze grenzen, bijzonderlijk met die van Nederlandsche herkomst.

Art. 22. Overmits de Kerken Christi niet af- gesloten mogen blijven binnen de grenzen van één bepaald land, maar zich hewust hebben te blijven van haren samenhang met de Kerke Christi van gereformeerde belijdenis ook over onze grenzen, zoo wordt gevraagd: Op welke wijze deze vergadering aan de buitenlandse Kerken kennis zal geven van de vrijmaking veler Kerken in ons vaderland? Aan welke Kerken deze kennisgeving zal gezonden worden? Wie hiernede zullen worden belast?

Art. 23. Ter onderhouding van duurzame correspondentie met de buitenlandse Kerken, wordt gevraagd, of men dezerrijds afgevaar- digden zenden zal naar andere vergaderingen buitenaf? Alsook, of men aan de buitenland- sche Vergadering verzoeken zal het zenden van afgevaardigden naar onze eerstvolgende generale Vergadering? Almede wie hietoe gedeputeerd worden, en desverreicht, hoe de kosten dezer deputatie zullen gevonden worden?

Art. 24. En eindelijk, overmits veel kwaad en valsche gerucht omtrent onze zaken ook bui- tenaf verspreid wordt, of het niet wenschelijk ware, in de Engelsche of Duitse taal een klein geschrift te doen uitgaan ter voorlichting van de broeders buiten af. Almede of niet in buitenlandse kerkelijke periodieke geschrif- ten een gestadige mededeeling omtrent den loop onzer zaken kon gedaan worden.

DEEL VI. Van de Stichting van Gereformeerde Kerken onder de Heidenen en van de Zending onder de Joden.

Art. 25. Naardien de Kerken onzes Heeren de roeping hebben, om haar heil niet alleen zelve te genieten, maar om ook in den Naam des Heeren te gaan tot hen die vooralsnog buiten staan, zoo wordt gevraagd, of deze Ver- gadering zich niet terstond zal uitspreken voor de gehouwenheid der Kerken, om de Zending onder de Heidenen en onder de Joden ter hand te nemen.

DEEL VII. Van de Bediening des Woords en der Sacramenten.

Art. 26. Dewijl de toelating tot de Bediening des Woords en der Sacramenten overwijd voorziening vereischt, zoo wordt gevraagd: Welke regelen te stellen zijn voor de onder- zoekinge van degenen, die zich daarvoor aan- melden, alsook of deze vergadering enige broeders deputeeren zal, om de Classicale on- derzoekingen bij te wonen, teneinde deze onderzoekingen in de onderscheidene Classen op een eerparigen voet mogen gehouden wor- den? En eindelijk, welk formulier in alle Classen aan hen, die geschikt bevonden worden, ter teekening zal worden voorgelegd?

Art. 27. Naardien personen, die in onder- schiedene Kerken of groepen van Kerken reeds tot de Bediening werden toegelaten en wer- zaam waren, zich voor den dienst in onze Kerken konden aanmelden, zoo wordt gevraagd: Op welke wijze de Classen hierin te werk zul- len gaan, ten opzichte van hen, die later pas van onder de Hierarchie uitkomen; van hen, die bij de Christelijke Gereformeerde Kerken zijn aangesteld; van hen die in vrije Kerken optreden; en van hen die zonder kerkelijk verband den titel van Dienaren des Woords voeren.

Art. 28. Daar ook buitenlandse Kerken ons Dienaren kunnen afstaan, zoo wordt ge- vraagd, hoe men handelen zal met hen, die uit het Buitenland zich aanmelden.

Art. 29. Is het raadzaam om thans op eenig- zins uitgebreide schaal gebruik te maken van het bij Art. 8 der Kerkorden erkende recht der Kerken, om ook ongestudeerde personen van *singuliere gaven* te roepen, en op welke wijze behoort alsdan deze zaak geregeld?

Art. 30. Oordeelt de Vergadering, dat het goed zou zijn, in dezen nood der Kerken, zekere hulpdienaren aan te stellen, die als "Evangelisten", "Catecheten" of "Zendingleer- aars" konden optreden?

Art. 31. Daar het merendeel van de ont- komene Kerken thans niet voorzien is van het vereichte getal Bedienaren des Woords, zoo wordt gevraagd, wat gedaan kan worden, om tijdelijk aan dezen nood te gemoet te komen?

Art. 32. En in het bijzonder of het wensche- lijk zij te achten, dat een lijst der vacante Kerken worde opgemaakt, en door de grotere Kerken op de rij af, gequalificeerde "Oefenaars", "Catecheten", "Evangelisten" of "Zending- leeraars" naar deze vacante Kerken gezonden worden? En zoo ja, aan wie de vergadering de regeling en uitvoering hiervan opdraagt?

Art. 33. Of de voorlezing van eene predi- catie niet zoo zij in te richten, dat eenige deputaten in last krijgen, de vacante Kerken te voorzien van een goede yolgrijke degelijke en wel gefundeerde predication? Welke regelen voor de goede uitvoering van zulk lezen te geven zijn? En door wien, bijaldien zulk lezen door iemand buiten den Kerkeraad geschiedt, de dienst te openen, de geboden te doen en de zegen op de gemeente zij te leggen.

Art. 34. Of het niet dringend noodzakelijk is alserwegen ten eerste de predication van den Catechismus te hervatten en geregeld de Cate- chisatie voort te zetten.

Art. 35. Aangezien zich bij de Bediening van den H. Doop en van het H. Avondmaal thans vele ongeregelde verhoudingen voordoen, zoo wordt gevraagd, welke gedragslijn de ver- gadering oordeelt, dat hierbij te volgen zijn en in verband hiernede, hoe te handelen zij met de discipline en met het uitreiken van ates- tatiën.

DEEL VI. Van de Bediening der Barmhartigheid en het Onderwijs der jeugd in de Scholen.

Art. 36. Naardien in de meeste Kerken al hetgeen voor het onderhoud der meer behoefte gemeentelieden werd saamgebracht, ons thans door overmacht onthouden wordt, zoo wordt gevraagd op welke wijze door onze Ker- ken in dezen nood van armen en behoeftigen, van weduwen en wezen, van ouden van da- gen en kranken, van blinden en dooven, en met allerlei gebrek bezochten moet worden voorzien.